



# ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ความผาสุกทางจิตใจและความยืดหยุ่นผูกพัน ในวิชาชีพของข้าราชการครู สังกัดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย

ผศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน

\*\*\*\*\*

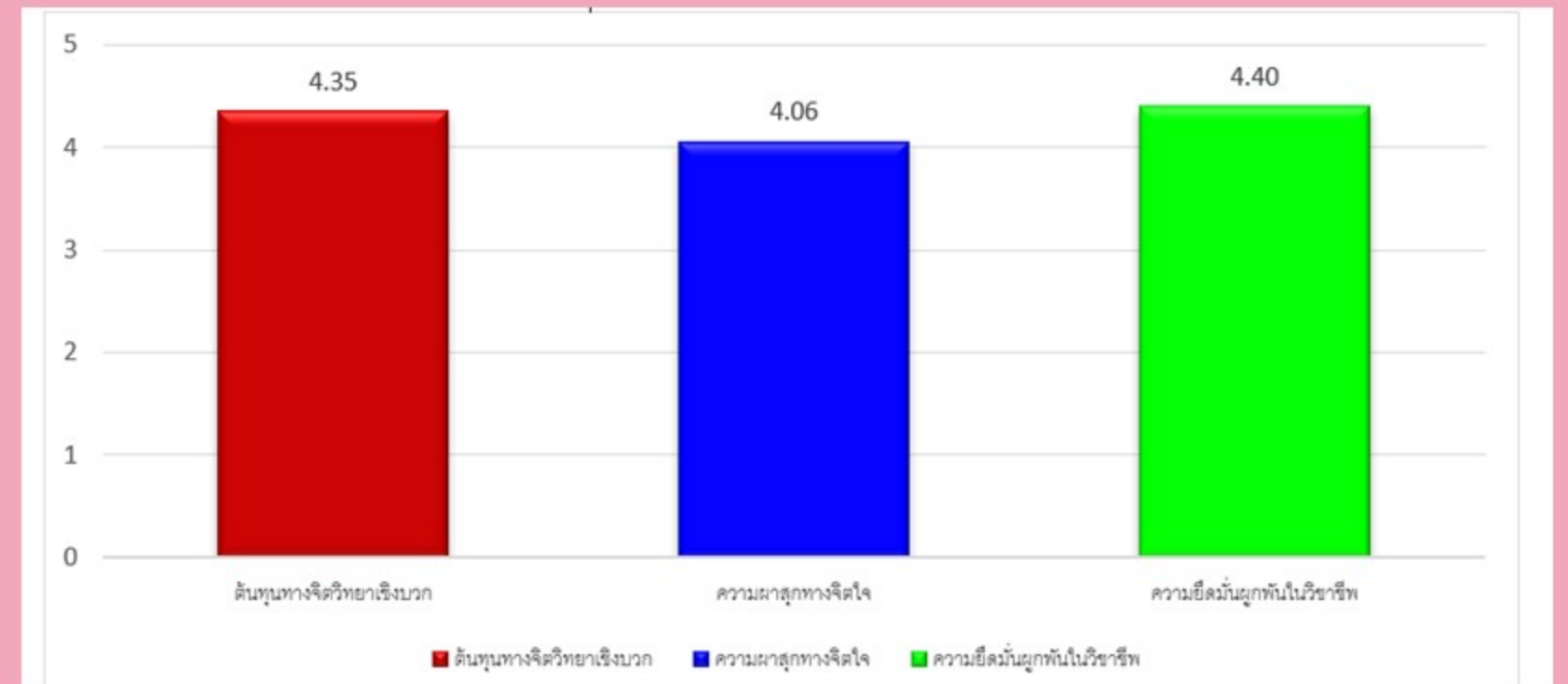
## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาระดับทุนจิตวิทยาเชิงบวก ระดับความผาสุกทางจิตใจ และระดับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ ของข้าราชการครู
  - 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนจิตวิทยาเชิงบวก กับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ ของข้าราชการครู
  - 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผาสุกทางจิตใจ กับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ ของข้าราชการครู
- กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 1,100 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของข้าราชการครูอยู่ในระดับสูง ความผาสุกทางจิตใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับสูง และความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู อยู่ในระดับสูง 2) ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อวิชาชีพของข้าราชการครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความผาสุกทางจิตใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## ผลการวิจัย

แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ความผาสุกทางจิตใจและความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู



ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ			โดยรวม
	พลังการทำงาน	การอุทิศตน	ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.468**	.489**	.470**	.516**
ความหวัง	.495**	.503**	.519**	.548**
การมองโลกในแง่ดี	.477**	.490**	.479**	.523**
ความหย่อนตัว	.479**	.511**	.445**	.520**
โดยรวม	.554**	.577**	.551**	.608**

ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความผาสุกทางจิตใจกับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู

ความผาสุกทางจิตใจ	ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ			โดยรวม
	พลังการทำงาน	การอุทิศตน	ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	
การยอมรับตนเอง	.425**	.428**	.439**	.468**
อิสระแห่งตน	.295**	.321**	.274**	.322**
ความงามส่วนบุคคล	.412**	.429**	.406**	.451**
การมีเป้าหมายในชีวิต	.344**	.301**	.365**	.363**
การจัดการสิ่งแวดล้อม	.404**	.456**	.413**	.460**
การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	.369**	.404**	.420**	.430**
โดยรวม	.492**	.514**	.507**	.547**

## ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก และความผาสุกทางจิตใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพของข้าราชการครู ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสนับสนุนการศึกษานี้ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเสริมสร้างความผาสุกทางจิตใจ และพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกให้เกิดขึ้นกับข้าราชการครู

## เอกสารอ้างอิง

- Luthans, F., Youssef, C.M., & Avolio, B.J. 2007. Psychological Capital. New York: Oxford University press.
- Ryff, C.D. 1989. "Happiness is everything? Or Is It? Explorations on the meaning of Psychological Well-Being". Journal of Personality and Social Psychology 57 (6): 1069-1081.
- Schaufeli, Wilmar B.; & Bakker, Arnold B. (2003, November). UWES Utrecht Work Engagement Scale: Preliminary Manual. Retrieved December 26, 2016, from [http://www.beanmanaged.eu/pdf/articles/arnoldbakker/article\\_arnold\\_bakker\\_87.pdf](http://www.beanmanaged.eu/pdf/articles/arnoldbakker/article_arnold_bakker_87.pdf)

## กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

## บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในวงการการศึกษาไทยมองว่า ครู คือ กุญแจสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา แต่จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ความเป็นครูในสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะวิกฤตศรัทธาในวิชาชีพ ภาระงานที่มากแต่ขาดระบบการพัฒนารองรับอย่างต่อเนื่องเหมาะสม ไม่มีการประสานร่วมมือระหว่างหน่วยใช้ครูกับหน่วยผลิตครู และยังต้องการสถาบันพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนระดับมืออาชีพ เมื่อผนวกกับการเปลี่ยนนโยบายบ่อยครั้ง ระเบียบปฏิบัติไม่เอื้อต่อการพัฒนางานและการพัฒนาตนเองของครู การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ความรู้และความสามารถทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนภาระด้านค่าใช้จ่ายทั้งส่วนตัวและค่าใช้จ่ายเพื่อการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน รวมถึงภาวะหนี้สินส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน จนนำไปสู่การลาออกและเปลี่ยนงาน ดังนั้นการศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ความผาสุกทางจิตใจ และความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพจึงเป็นจำเป็นของข้าราชการครูอย่างยิ่ง โดยจะเป็นข้อมูลสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพ และมาตรฐานของข้าราชการครูต่อไป

## วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการครู สังกัดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 14,158 คน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2560) กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู สังกัดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 1,100 คนวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเครื่องมือแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ(CheckList) และเติมข้อมูลลงในช่องว่าง จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกตามแนวคิดของ Luthans, et al (2007) แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และความหย่อนตัว ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความผาสุกทางจิตใจ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Ryff(1989)แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบได้แก่ การยอมรับตนเอง ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความเป็นอิสระการจัดการสิ่งแวดล้อม การมีเป้าหมายในชีวิต และการเติบโตเฉพาะบุคคล ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Schaufeli and Bakker (2003)แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่ พลังการทำงาน การอุทิศตน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)